

[Nørgaard Sørensen]

Det skyldes ikke mindst den mangel på overblik, dette folketing har udvist, specielt i behandlingen af erhvervsuddannelserne. Det siger sig selv, at de manglende økonomiske støttemuligheder for EFG-eleverne i basisåret ikke har medført nye muligheder for løsning af problemerne.

Ligeledes må det stå klart, at opretholdelsen af to erhvervsuddannelser sideløbende, EFG og mesterlæren, har vist sig at være en meget dårlig idé. Ikke blot er det, som undervisningsministeren sagde det, fordyrende og alt for ressourcekrævende i forhold til de opnåede resultater, men det skaber også usikkerhed hos de unge. Det hindrer en fornuftig planlægning. Det hindrer et større udbud af praktikpladser til EFG, men det kan til gengæld sikre en temmelig stor uoverskuelighed.

Når man ser på det samlede uddannelsesområde for de 16-19-årige, er det jo præget af en stærk opsplitning af uddannelser uden indbyrdes koordination. Det gør uddannelses- og erhvervsvalget meget vanskeligt for de unge.

Derfor mener vi, der var både fornuft og rimelighed i, at den daværende socialdemokratiske regering i 1975-76 fremlagde et forslag til principbeslutning her i tinget. Formålet var dels at få tilslutning til en større grad af samordning, dels at udstikke rammer for forsøgsordninger, som så skulle gennemføres på lokalt initiativ. Forslaget blev aldrig færdigbehandlet, og vi vil fra socialdemokratiets side stærkt beklage dette hændelsesforløb. Der har i den mellemliggende periode været foretaget mange og udmærkede forsøg, men de har været spredte, ligesom amterne efter vores overbevisning har manglet generelle principper at gå ud fra. Vi er altså temmelig overbeviste om, at vi var nået længere i en fornuftig planlægning af de 16-19-åriges uddannelse, dersom det pågældende forslag til principbeslutning dengang var blevet positivt modtaget. I stedet står vi nu i en situation, hvor vi nok mangler et helt klart overblik over disse uddannelser, og hvor problemerne i hvert fald er ved at tårne sig op.

Der kan ikke være tvivl om, at det 10.-12. uddannelsesår må tages op til revision. Vi går ud fra, at folketinget ikke i længden kan se på, at udviklingen går en skæv gang, uden at gribe ind med nye politiske beslutninger.

Undervisningsministeren efterlyste i sin tale partiernes holdning til et konkret udspil til løsning af problemerne. Jeg forstod, at udspillet så i givet fald ville komme i næste samling. Det siger sig selv, at socialdemokratiet er interesseret i et sådant udspil. Vi er også interesserede i, at dette eventuelle udspil indeholder en så bred vifte af elementer, at der ikke kun er tale om nogle lappeløsninger. Vi finder således, at et udspil fra ministeren under disse forudsætninger vil være både nødvendigt og godt.

Ministerens berørte endvidere en række foranstaltninger, der arbejdes med. Vi er enige i at fremme disse foranstaltninger, som blev opridset i ministerens tale i en række punkter. Jeg skal derfor ikke gentage dem her, blot trække nogle enkelte frem samt eventuelt tilføje nogle nye. Hensigten med dette er at fremhæve nogle af de ting, som vi i socialdemokratiet finder relevante dels for at sikre en større samordning, dels for at sikre en fornuftig planlægning, dels - og ikke mindst - for at sikre en styrkelse af erhvervsuddannelserne.

For det første vil vi naturligvis også finde det meget væsentligt, at forsøgsundervisningen bliver styrket, og dér drejer det sig ikke blot om de forsøg, der gøres i de enkelte institutioner, f. eks. gymnasiet, men først og fremmest om forsøg på tværs af skoleformerne. Jeg tror, at amterne og mange af de mennesker i amterne, der arbejder praktisk med disse ting, vil være særdeles interesserede i, at der var visse retningslinjer og en vis vejledning fra ministeriet angående den udvikling, der bør foretages.

Hvad angår den nødvendige styrkelse af erhvervsuddannelserne, kan der naturligvis peges på mange løsningsmodeller. Det er bekendt, at der ikke eksisterer nogen pligt for det offentlige til at igangsætte erhvervsuddannelser for alle ansøgere, som det er tilfældet i gymnasiesektoren. Erhvervsuddannelserne er derfor, som det også rigtigt blev sagt af hr. Ole Vig Jensen, udsat for en adgangsbegrænsning grundet på manglende kapacitet.

Erhvervsuddannelsesrådet har derfor også den 9. april tilsendt regeringen og folketinget en skrivelse, hvor der gøres opmærksom på de alvorlige problemer, man står over for i EFG. Man skønner, at ca. 8.000 ansøgere må afvises på EFG. Principielt burde nøjagtigt